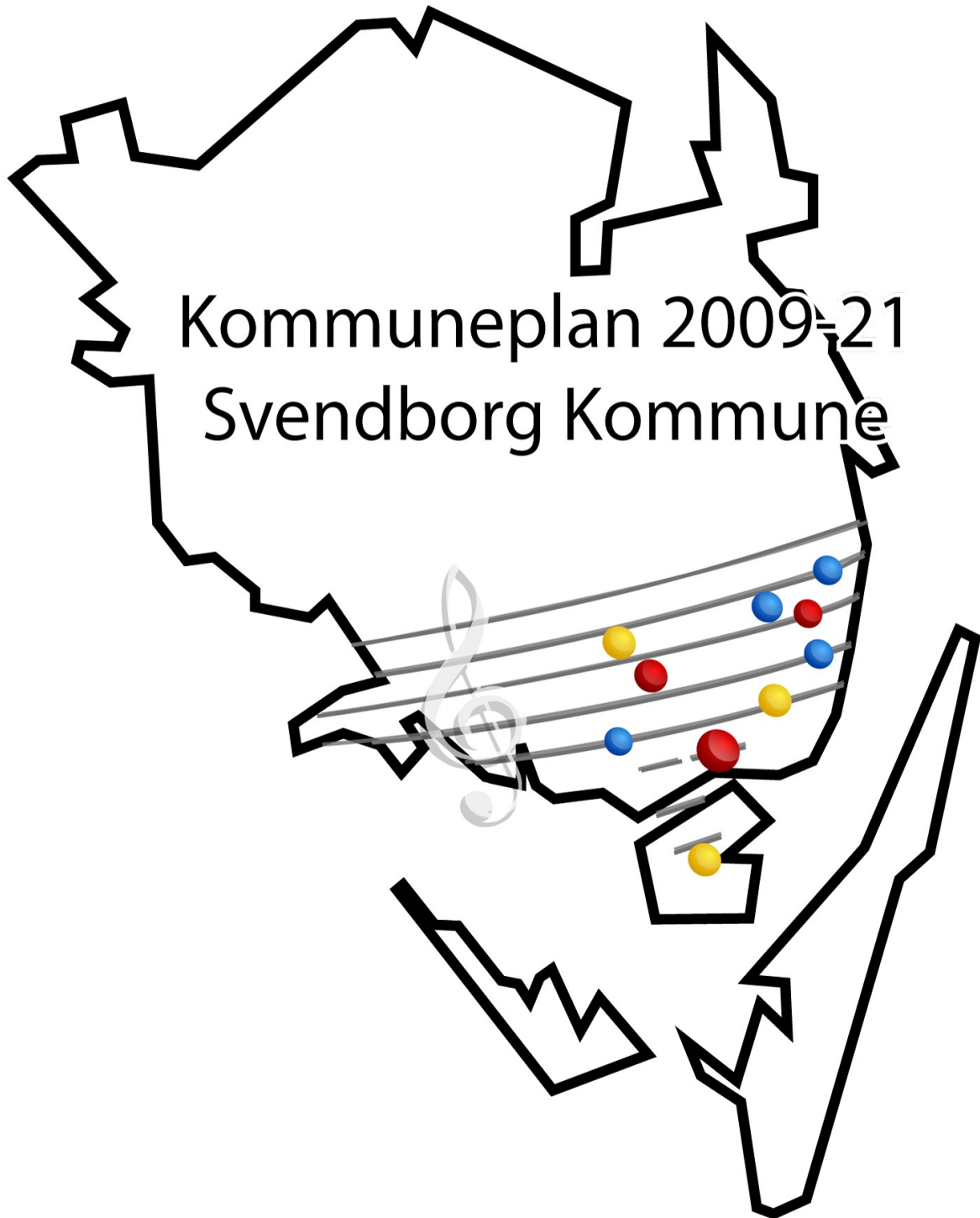

Svendborg
Kommune

Kommuneplan 2009-21 Svendborg Kommune

Se kommuneplanen på
www.svendborg.dk/kommuneplan

Indholdsfortegnelse

Jordbrug	1/17
<u>Skovrejsning</u>	2/17
Mål.....	3/17
Baggrund.....	4/17
Strategi og indsats.....	5/17
Retningslinjer.....	6/17
<u>Landbrug</u>	7/17
Mål.....	8/17
Baggrund.....	9/17
Strategi og indsats.....	13/17
Retningslinjer.....	17/17

Jordbrug

Jordbrug omfatter landbrug med gartneri og frugtavl samt skovbrug.

Det nationale mål er at bevare et bæredygtigt jordbrug. Det betyder, at der skal være størst mulig sikkerhed for investeringer og fortsat udviklingsmulighed for jordbrugserhvervene – uden at det sker på bekostning af naturen eller miljøet.

Landbruget og gartneriet inklusiv frugtavl optager ca. 63 % af Svendborg Kommunes areal, og skovene udgør ca. 14 %.

Kommuneplanen indeholder retningslinjer, som varetager de jordbrugsmæssige interesser. Inddragelse af landbrugsarealer til andre formål begrænses mest muligt og kommuneplanen fremmer skovrejsning, der hvor det er mest hensigtsmæssigt at plante skov af hensyn til andre samfundsmæssige interesser som f.eks. beskyttelse af grundvandet.

Skovrejsning

I Svendborg Kommune er der i dag skov på godt 5.700 ha svarende til knap 14 % af kommunens areal. På landsplan dækker skovene 11 % af arealet.

Skovene har stor betydning med hensyn til at bevare og forbedre den biologiske mangfoldighed. De er med til at sikre godt drikkevand, idet skove normalt ikke gødes eller sprøjtes med pesticider. Skovene begrænser drivhusgas i atmosfæren ved at lagre kulstof i træerne. Og ikke mindst er skovene et af vores vigtigste friluftsområder.

Omvendt kan plantning af skov nogle steder sløre værdifulde landskaber, geologiske spor og kulturmiljøer, eller det kan være i strid med andre samfundsmæssige ønsker om f.eks. indvinding af råstoffer, byvækst eller nye veje.

Det er et nationalt mål, at skovarealet i Danmark skal øges. Kommuneplanen skal medvirke til, at de nye skove plantes, hvor det er mest hensigtsmæssigt ud fra overordnede samfundsmæssige hensyn.

Kommuneplanen indeholder en udpegning af:

1. **Skovrejsningsområder, hvor skovrejsning er ønsket.** Her yder staten forhøjede tilskud til privat skovrejsning, og den statslige og kommunale skovrejsning finder primært sted her. Udpegningen medfører ingen restriktioner for den enkelte lodsejer.
2. **Områder, hvor skovtilplantning er uønsket (negativ-områder).** Her vil skovtilplantning stride mod andre samfundsmæssige hensyn. Skovtilplantning på landbrugsejendomme, som ligger i negativ-områderne, er ikke tilladt. Kommunalbestyrelsen kan dog meddele tilladelse til skovtilplantning, når særlige forhold taler for det.
3. **Øvrige områder (neutrale områder)** er de områder, som hverken er udpeget som skovrejsningsområder eller områder, hvor skovrejsning er uønsket. Inden for disse områder er skovrejsning mulig. Staten yder tilskud til skovrejsning, men projekter i de neutrale områder har laveste prioritet.

Tilskud og fredskovspligt

Tilskud til privat skovrejsning administreres af Naturstyrelsen. Omkring 95 % af privat skovrejsning med tilskud sker med løvtræ. Skove, som anlægges med offentligt tilskud ifølge skovrejsningsordningen, pålægges fredskovspligt.

Lovgrundlag

Bekendtgørelse om jordressourcens anvendelse til dyrkning og natur (nr. 460 af 13. juni 2005) giver fri adgang til at foretage skovplantning på landbrugsejendomme. Den fri tilplantningsret gælder dog ikke inden for de områder, hvor skovtilplantning ifølge kommuneplanen er uønsket. Forbuddet mod skovtilplantning omfatter ikke etablering af skov ved selvsåning.

Kommunen skal VVM-screene alle skovrejsningsprojekter, jf. VVM-bekendtgørelsen (BEK nr. 1335 af 06/12/2006).

Mål

Det er Byrådets mål, at:

- der skal være mere skov i Svendborg. Skovrejsning skal bidrage til det kreative og det sunde liv og understøtte Svendborg Kommune som Cittaslow-kommune.
- skovrejsning skal være med til at beskytte grundvandet, udbygge de bynære friluftsmæssige kvaliteter, fremme den biologiske mangfoldighed samt understøtte det eksisterende skovbrug.
- områder, hvor skov vil forringe naturmæssige, landskabelige, geologiske eller kulturhistoriske værdier, skal friholdes for tilplantning med skov. Ligeledes skal skovplantning undgås, hvor det går imod hensyn til anden planlægning.

Baggrund

Skovrejsningsområder

De statslige interesser i kommuneplanlægningen er samlet i [Oversigt over statslige interesser i kommuneplanlægningen – 2009, Miljøministeriet 2006](#).

Det overordnede nationale mål er at øge skovarealet fra de nuværende ca. 11 % til 20–25 % af landets areal i løbet af en trægeneration, som er 80–100 år (med udgangspunkt i 1989).

Med den nuværende skovrejsningstakt vil det nationale mål ikke kunne nås. Staten opfordrer derfor kommunerne til at udpege flere skovrejsningsområder.

Undtagelser

Skovrejsningsområder kan indeholde mindre arealer, hvor skovrejsning ikke er tilladt i henhold til anden lovgivning, som f.eks. naturområder beskyttet efter Naturbeskyttelseslovens § 3. Plantning af skov skal også respektere Naturbeskyttelseslovens beskyttelseslinjer for strand, sø, å og fortidsminder (jf. §§ 15, 16 og 18) og museumslovens bestemmelser om beskyttede sten- og jorddiger. Fredninger og infrastrukturanlæg skal også respekteres.

Der er plads til åbne arealer i skoven

Med Skovloven fra 2004 blev det muligt at friholde visse fredskovspligtige arealer for træer. Det betyder, at der kan etableres skovrejsningsprojekter, der tager hensyn til både landskab, natur, kulturhistorie og f.eks. mulighed for at genoprette tidligere vådområder i et skovrejsningsområde.

Områder, hvor skovrejsning er uønsket (negativ-områder)

Nogle steder vil skovrejsning forringe andre værdier som f.eks. landskabelige, geologiske, kulturhistoriske og naturmæssige værdier. Disse områder skal derfor holdes fri for skov.

Staten har fastlagt en række områder, som kommunerne skal medtage som negativ-områder:

- Arealer i fuglebeskyttelsesområder med forekomst af gæs, svaner og vadefugle, som indgår i udpegningsgrundlaget.
- Områder med natur-/geologiske –/landskabs-/kulturhistoriske værdier, der ikke er forenelige med skovrejsning.
- Beskyttelsesområder omkring kirkerne, der medvirker til at sikre oplevelsen af kirkerne som markante kendingsmærker i landskabet, og kirkernes nærmeste omgivelser.
- Arealer, der er udlagt til råstofgraveområder eller råstofinteresseområder, samt arealer reserveret til byudvikling eller infrastrukturformål, herunder fremtidige vejanlæg.
- Områder omkring flyvepladser.

Herudover videreføres og justeres Regionplanens udpegning af negativ-områder for:

- Udpegede potentielle vådområder.
- Planlagte vindmølleområder (der er dog ingen af disse i Svendborg Kommune).
- Visse dele af de særlige biologiske interesseområder.

Undtagelser

Forbudet mod skovrejsning i negativ-områderne gælder ikke for arealer, der er omfattet af fredskovspligt.

Tilplantninger med vildtremiser og læhegn, produktion af pyntegrønt, juletræer eller energiskov i kort omdrift (5 år) bliver ikke regnet for skovrejsning.

Strategi og indsats Skovrejsningsområder

Svendborg Kommune udpeger flere skovrejsningsområder i kommuneplanen. De nye skovrejsningsområder udpeges primært, hvor en skov kan medvirke til at beskytte grundvandet.

Herudover udpeger Svendborg Kommune områder, der kan være med til at fremme de bynære friluftsjnteresser og/eller den biologiske mangfoldighed – især hvor flere interesser kan tilgodeses samtidigt.

Byrådet lægger vægt på, at bynær skovrejsning er tænkt sammen med eksisterende og fremtidige boligområder, skoler, fritidsanlæg samt vej- og stisystemer, så borgerne får mest mulig gavn af de nye skove. Der udpeges bynære skovrejsningsområder i tilknytning til byer over 500–1000 indbyggere, hvor kommunen vurderer, at der er et særligt behov for at styrke befolkningens rekreative muligheder i tråd med [Cittaslow konceptet](#).

Svendborg Kommune ser gerne, at der skabes lysninger og udsigtskiler i de nye skove for herigennem at tilgodese naturmæssige, landskabelige og kulturhistoriske interesser i forbindelse med et skovrejsningsprojekt.

Der er udpeget i alt ca. 4.000 ha som skovrejsningsområde. Det svarer til 9,6 % af kommunens areal.

Byrådet vil arbejde på at forøge arealet af offentligt ejet skov for at give borgerne flere rekreative muligheder, end den naturbeskyttelsesloven giver adgang til i de private skove. Svendborg Kommune ejer i dag godt 200 ha skov, der hovedsageligt ligger i tilknytning til Svendborg by. Der er ingen statsejet skov i Svendborg Kommune.

Områder, hvor skovrejsning er uønsket (negativ-område)

Udpegede områder til råstofindvinding og potentielle vådområder er medtaget som områder, hvor skovplantning er uønsket, for at sikre, at områderne kan anvendes til de planlagte formål. Efter endt udgravning af råstofgraveområder og hvor andre hensyn ikke tilsidesættes, vil Svendborg Kommune give tilladelse til skovrejsning i forbindelse med udarbejdelse af reetableringsplanen. Ligeledes vil Svendborg Kommune – hvor andre hensyn ikke taler imod – give tilladelse til etablering af sumpskove i forbindelse med genskabelse af et vådområde.

Retningslinjer

Lovgrundlag

Retningslinjer for skovrejsningsområder og områder, hvor skovtilplantning er uønsket, er fastsat i medfør af [Planlovens § 11 a, stk. 1 nr. 11](#).

- Områder hvor skovrejsning er uønsket
- Skovrejsningsområde

Skovrejsning

- Omfanget og beliggenheden af skovrejsningsområder og områder, hvor skovtilplantning er uønsket (negativ-områder), fremgår af kortet.
- Skovtilplantning er ikke tilladt i områder, hvor skovtilplantning er uønsket. Kommunen kan i særlige tilfælde dispensere herfra.

Uddybning

Skovrejsningsområder kan indeholde mindre arealer, hvor skovrejsning ikke er tilladt i henhold til anden lovgivning, som f.eks. naturområder beskyttet efter Naturbeskyttelseslovens § 3. Plantning af skov skal også respektere Naturbeskyttelseslovens beskyttelseslinjer for strand, sø, å og for-tidsminder (jf. §§ 15, 16 og 18) og museumslovens bestemmelser om beskyttede sten- og jorddiger. Fredninger og infrastrukturanlæg skal også respekteres.

Landbrug

Det nationale mål er at bevare et bæredygtigt jordbrug. Det betyder, at der skal være størst mulig sikkerhed for investeringer og fortsat udviklingsmulighed for jordbrugserhvervene – uden at det sker på bekostning af naturen eller miljøet.

Landbruget og gartneriet inklusiv frugtavl optager ca. 63 % af Svendborg Kommunes areal.

Det dyrkede areal bliver fortsat mindre. Det skyldes, at landbrugsarealer bliver inddraget til andre formål som f.eks. byvækst, veje og andre anlæg, rekreative formål, nye skove og naturarealer.

Kommuneplanen indeholder retningslinjer, som varetager de jordbrugsmæssige interesser og begrænser inddragelse af landbrugsarealer til andre formål samt værner om værdifulde landbrugsejendomme, når der skal inddrages arealer til andre formål.

Jordbruget påvirker omgivelserne. Kommuneplanen indeholder derfor også retningslinjer, der sikrer, at udviklingen i landbruget sker på et natur- og miljømæssigt bæredygtigt grundlag, og som minimerer konflikterne mellem husdyrproduktion og naboer.

Lovgivning

Rammerne for planlægningen for jordbrugets interesser fremgår af Fødevareministeriets [Cirkulære nr. 9174 af 19. april 2010 om varetagelsen af de jordbrugsmæssige interesser under kommune- og lokalplanlægning.](#)

Mål

Det er Byrådets mål, at:

- jordbruget også fremover skal udgøre en væsentlig erhvervssektor i Svendborg Kommune, med en stor og betydende primærproduktion.
- der skal værnes om landbrugsarealet og de bedst egnede landbrugsjorder under hensyntagen til en mangeartet anvendelse af det åbne land.
- de sydfynske styrker og potentialer på gartneri- samt frugt- og bæravlsområdet skal fastholdes og gerne styrkes.
- der skal sikres balance mellem hensynet til den jordbrugsmæssige produktion og hensynet til miljøet, landskabet, naturen og det åbne lands rekreative benyttelse.
- "nære" miljøkonflikter såsom lugt og støj mellem husdyrbrug og naboer skal minimeres.
- den almindelige jordbrugsmæssige drift suppleres med andre og alternative aktiviteter. Det kan f.eks. være gårdbutikker, landboturisme, naturpleje og udnyttelse af oplevelsesmæssige muligheder.

Baggrund

Statslige interesser og krav

De statslige interesser i kommuneplanlægningen er samlet i [Oversigt over statslige interesser i kommuneplanlægningen – 2009, Miljøministeriet 2006](#).

Det er Statens mål, at der bevares tilstrækkelige større samlede arealer til at sikre et bæredygtigt jordbrug, der fortsat kan producere fødevarer mv., både til hjemmemarkedet og til eksport samt bidrage til bevaring af det åbne lands natur- og landskabsværdier. Det forudsættes, at forbruget af landbrugsjord til andre formål ikke bliver større end højst nødvendigt.

Når landbrugsjorder skal overgå til ikke-jordbrugsmæssige formål, skal der i kommunernes planlægning lægges vægt på, at de bedst egnede landbrugsjorder bevares, og at der i videst muligt omfang tages hensyn til værdifulde landbrugsejendomme. Der skal sikres en passende afstand mellem eksisterende landbrug og nye boliger mv., så miljøkonflikter så vidt muligt undgås.

Ved lokalisering af husdyrbrug skal der tages hensyn til natur- og landskabsværdier.

Endelig opfordres kommunerne til at udarbejde strategier for de overflødiggjorte landbrugsbygningers fremtidige anvendelse.

Gode dyrkningsbetingelser

De naturgivne forhold for jordbrugsproduktion er gode i Svendborg Kommune. Størstedelen af arealet udgøres af lerholdige jorder af stor dyrkningsværdi, og klimaet i kommunens kystnære områder er ideelt for specialafgrøder inden for frøavl, gartneri og frugtavl. Sammenlignet med resten af landet er her højere middeltemperatur, mange solskinstimer, relativt tørt og lille risiko for nattefrost sent på foråret.

Analyse af jordbrugserhvervene

Statsforvaltningen har 1. juli 2009 udsendt en analyse af jordbrugserhvervene på regions- og kommuneniveau. Analysen skal sikre at jordbrugsmæssige interesser indgår i bl.a. kommuneplaner og lokalplaner. [Analysen kan ses på Statsforvaltningernes hjemmeside](#).

For hver kommune beskrives med tekst og kort ejendoms-, bedrifts-, og husdyrforhold samt harmoniforhold. Jordbundstyper, produktionssteder og specialafgrøder og økologiske bedrifter, produktionsværdi samt udviklingsoversigt er beskrevet via kort. Alle dataopgørelser er foretaget på postdistriktniveau.

Ejendoms- og bedriftsstørrelse

Svendborg Kommunes samlede landbrugsareal er på knap 28.600 ha, og der er knap 1.400 landbrugsejendomme over 2 ha i kommunen. Der er mange små ejendomme og få store, som driver en stor del af arealet.

Den gennemsnitlige størrelse for ejendommene ligger på 21,2 ha. Af det samlede antal landbrugsejendomme er 42 % mellem 2 og 10 ha, 37 % er mellem 10 og 30 ha og 18 % er mellem 30 og 70 ha. 3 % af kommunens landbrugsejendomme er over 70 ha. Der er 5 landbrugsejendomme mellem 200 og 400 ha og ingen over 400 ha.

Af kommunens samlede landbrugsareal tilhører 12 % af landbrugsarealet ejendomme mellem 2 og 10 ha. 32 % tilhører ejendomme mellem 10 og 30 ha, og 36 % tilhører ejendomme mellem 30 og 70 ha. De resterende 20 % af kommunens landbrugsareal tilhører ejendomme over 70 ha.

En del af kommunens ejendomme drives sammen. Der er således 630 bedrifter i kommunen og den gennemsnitlige bedriftsstørrelse er på 45,4 ha. Den gennemsnitlige bedriftsstørrelse i Svendborg Kommune er noget mindre end på landsplan (52,8 ha), og på Fyn og øer er det kun mindre i Odense Kommune (37,3 ha) og på Ærø (32,8 ha).

17 % af landbrugsarealet udnyttes af bedrifter mellem 2 og 30 ha, og 30 % af landbrugsarealet udnyttes af bedrifter mellem 30 og 100 ha. Bedrifter mellem 100 og 200 ha udnytter 26 % af landbrugsarealet. De

resterende 27 % udnyttes af bedrifter over 200 ha. Bedrifterne over 200 ha udgør 4 % af bedrifterne og udnytter 27 % af kommunens landbrugsareal.

Definition: landbrugsareal, landbrugsejendom og bedrift

Landbrugsarealet er – i den refererede jordbrugsanalyse – det areal, der er søgt EU-støtte til.

En landbrugsejendom er den enhed, der er noteret som én ejendom i Kort- og Matrikelstyrelsens matrikelregister.

En bedrift er en sammenhørende teknisk-økonomisk driftsenhed, der drives af samme fysiske eller juridiske person. En bedrift kan bestå af en eller flere landbrugsejendomme samt tilforpagtede arealer og arealer uden landbrugspligt.

Afgrødesammensætning

Korn udgør den overvejende del af afgrøderne i Svendborg Kommune med sammenlagt knap 60 % af afgrødearealet. Dyrkning af grovfoder er mindre udbredt. Dette hænger sammen med, at husdyrproduktionen overvejende består af svinebrug. Især i den østlige del af kommunen og på Tåsinge dyrkes der specialafgrøder, primært bær og frugt.

Bedriftsforhold

55 % af kommunens landbrugsareal udnyttes af planteavlsbedrifter og 28 % udnyttes af svineavlsbedrifter. De resterende 17 % udnyttes hovedsageligt af kvægavlsbedrifter.

Husdyrproduktionen

Der er godt 200 bedrifter med husdyrhold i Svendborg Kommune. 71 % af bedrifterne har under 75 DE og disse udnytter 43 % af husdyrbrugenes landbrugsareal. 24 % af husdyrbrugene har mellem 75 og 250 DE, og udnytter 42 % af arealet. Husdyrbrug over 250 DE udgør 5 % af bedrifterne og disponerer over 15 % af arealet.

Definition: dyreenhed (DE)

En dyreenhed (DE) er en beregningsenhed, der for hver husdyrart afspejler en udskilt mængde kvælstof på 100 kg N i gødningen (fra lager) under visse forudsætninger om staldsystemer. Der er således ikke tale om et dyr, men om en mængde kvælstof i husdyrgødningen.

Husdyrproduktionen i Svendborg Kommune er i Statsforvaltningens jordbrugsanalyse vurderet til mindre intensiv med et husdyrtryk mellem 0,5 og 0,8 DE/ha. I 2006 var registreret 15.900 DE i Svendborg Kommune fordelt med 58 % svin og 36 % kvæg.

Bedrifterne med husdyr ligger spredt over hele kommunen. Der er færrest i landområdet omkring Stenstrup by og i de skovrige og kystnære områder omkring Svendborg by. Svinebrug er fordelt over hele kommunen, mens de færre, men oftest større kvægbrug ligger i kommunens nordlige del. Der er få fjerkræbrug med mere end 75 DE. De ligger spredt i kommunen.

På kortet nedenfor er vist, hvor der er henholdsvis svin, kvæg, og fjerkræ, og punktstørrelsen viser omfanget af produktionen på de enkelte produktionssteder (Kilde: CHR-data 2006). Kortet er hentet fra Statsforvaltningens jordbrugsanalyse fra 2009.

Kort over husdyrbrug efter art og størrelse i Svendborg Kommune. [Kortet kan ses i stor udgave som pdf her](#) (2.3 MB)

Definition: husdyrtryk

Husdyrtrykket kommer til udtryk som antallet af dyreenheder (DE) pr. ha. I opgørelsen af arealet indgår alene harmoniareal (areal med et gødningsbehov, som en bedrift har til rådighed til udbringning af husdyrgødning).

Der er lovgivningsmæssigt et loft for, hvor mange dyreenheder, der må være pr. ha. For kvægbedrifter, hvor mindst 70 % af harmoniarealet dyrkes med græs og/eller roer, er kravet, at der højst må være 2,3 DE/ha. For øvrige kvægbedrifter må der højst være 1,7 DE/ha. For bedrifter med svineavl og anden husdyrproduktkon er kravet, at der højst må være 1,4 DE/ha. 1,4 DE/ha er den hyppigst anvendte. Natur- og miljøsyn kan medføre, at husdyrtrykket skal være lavere.

Strukturudviklingen

Strukturudviklingen inden for dansk landbrug er gået mod færre og større enheder med mere specialiserede og intensive produktioner. Udviklingen har været mest markant inden for svinebedrifterne.

Inden for de seneste ti år er antallet af bedrifter på under 100 ha faldet i Svendborg Kommune. Kun antallet af bedrifter over 100 ha stiger.

Det forventes, at husdyrproduktionen i løbet af den næste planperiode samles på endnu færre, større og mere intensivt drevne husdyrbrug. Men der vil også stadig være mange mindre landbrug (under 30 ha) f.eks.

med specialproduktioner eller med ekstensiv drift – primært som fritids- eller deltidsladbrug. Disse brug kan have stor værdi lokalt i landdistrikterne og stor betydning for naturbevaring gennem afgræsning. De bidrager også til de rekreative oplevelsesmuligheder.

De nye produktionsbygninger er store og har i stigende grad karakter af industri. Samtidig bliver en række utidssvarende landbrugsbygninger overflødige. Begge aspekter kan få betydelige landskabsmæssige konsekvenser. Hertil kommer, at der ofte er ønsker om at etablere nye driftsbygninger og anlæg til husdyrproduktion uden tilknytning til eksisterende bebyggelse. Udflytning kan afbøde nabogener, men kan have stor indvirkning på f.eks. landskabet. [Læs mere herom i afsnittet om landskab.](#)

Forventninger til fremtiden – alternative afgrøder og multifunktionelle landbrug

Dansk Landbrug forventer en øget betydning af bioenergi, alternative afgrøder og nicheproduktioner i landbrugsproduktionen. Masseproduktion af ensartede produkter forventes dog fortsat at have størst volumen.

Dansk Landbrug beskriver også fremtidens landbrug som det multifunktionelle landbrug med miljø, pasning af natur og salgsoplevelser som en del af "produktionen" og med en ekstra værdiskabelse gennem f.eks. produktudvikling, sporbarhed (at man kan "kender" producenten) og "storytelling".

Strategi og indsats

Der værnes om landbrugsjorden

Byrådet ønsker, at forbruget af landbrugsjord til ikke-jordbrugsmæssige formål ikke må blive større end nødvendigt, når der også tages hensyn til andre tungtvejende interesser som f.eks. byudvikling og udbygning af naturnetværk.

Ved nødvendig inddragelse af arealer vil kommunen lægge vægt på, at der bevares større samlede jordbrugsområder. Kommunen vil også værne om ejendomme med god arrondering (jorden ligger samlet og hensigtsmæssigt i forhold til bygningerne) og med en størrelse der også fremover vil være levedygtig, gode bygninger, gode tilkørselsveje samt ejendomme med langsomt voksende vækster (frugt- og bærplantager) og økologiske produktioner.

Alternative produktioner søges fremmet

På grund af det fordelagtige sydfynske klima, tradition for gartneri og frugtavl og fokus på sunde og højt forarbejdede fødevarer bl.a. gennem foreningen Kulinarisk Sydfyn kan de generelle forventninger til udviklingen i landbruget med alternative afgrøder og det multifunktionelle landbrug få særlig betydning i Svendborg Kommune. Svendborg Kommune vil bakke sådanne initiativer op som et led i at udvikle kommunen efter [Cittwslow-konceptet](#).

Konflikter mellem landbruget og omgivelserne (naboer, natur og miljø) søges minimeret

Naboer

Det er også vigtigt, at jordbruget udvikler sig i en balance i forhold til bosætningskvaliteter.

For at undgå miljøkonflikter, der kan betyde indskrænkninger i jordbrugets dispositionsmuligheder finder Byrådet, at ny bebyggelse og nye anlæg til miljøfølsomme formål i det åbne land som udgangspunkt skal respektere en afstand til driftsbygninger på mindst 300 m. Ved større husdyrhold kan en større afstand være nødvendig for at hindre specielt lugtgener. For kvægbrug med et dyrehold svarende til f.eks. 750 dyreenheder (DE) vil der typisk være nødvendigt med en afstand på 520 meter, mens afstanden til et tilsvarende slagtesvinebrug er 1.300 m. Værdifulde husdyrbrug bør i beregningen sikres udviklingsmuligheder.

Der skal sikres klare grænser mellem byerne og det åbne land.

Hensyn til miljø og natur

Retningslinjer for hensynet til den eksisterende natur, muligheder for udvikling af ny natur (naturnetværk), herunder på lavbundsarealer og i internationale naturbeskyttelsesområder er medtaget i [kommuneplanens afsnit om natur](#).

Som led i en godkendelse af husdyrbrug anvender husdyrbrugene den bedst tilgængelige teknologi for at nedbringe husdyrbrugets påvirkning af miljø og natur, herunder bl.a. at begrænse energiforbruget og udledningen af drivhusgasser.

Definition af husdyrbrug

Et husdyrbrug er en ejendom med mere end 3 DE, dyreholdet med tilhørende stald og lignende, gødnings- og ensilageopbevaringsanlæg samt øvrige faste konstruktioner og tilhørende arealer

Hensyn til landskabet, geologi og kulturhistorie

Ved placering af nye landbrugsbygninger og anlæg tages der hensyn til landskabelige, geologiske og kulturhistoriske interesser. Retningslinjer for de nævnte hensyn er medtaget i afsnittene om [landskab](#), [geologi](#) og [kulturhistorie](#).

Desuden skal landbrugsbygninger, der står tomme eller forfalder og som ikke er bevaringsværdige, så vidt muligt anvendes til andre erhvervsformål eller rives ned. Se [afsnit om bevaringsværdige bygninger under kulturarv og bevaring](#), [afsnit om feriecentre og overnatning](#) og [afsnit om erhverv](#).

Skovdrift

Ved udpegning af nye skovrejsningsområder tages bl.a. hensyn til muligheden for at opnå rentabel skovdrift ved at sikre tilstrækkeligt store sammenhængende arealer til skovrejsning eller sammenhæng med eksisterende skove. [Se afsnit om skovrejsning.](#)

Udpegning af særlig værdifulde landbrugsområder

Svendborg Kommunes kommuneplan 2009–21 indeholder ikke en udpegning af særligt værdifulde landbrugsområder. Regionplan 2005– indeholdt en udredning om jordbrugets arealforhold, strukturudvikling, regionaløkonomiske forhold samt beskæftigelse, men ikke en udpegning af særligt værdifulde landbrugsområder. Fyns Amts jordbrugsanalyse, der lå til grund for regionplanens varetagelse af jordbrugsinteresserne, kan hentes her [jordbrugsanalyse fyns amt juni 2005.pdf](#) (19.2 MB)

Landbrugsarealet (tilskudsberettiget) udgør ca. 63 % af kommunens areal og skovene dækker ca. 14 % af arealet.

[Statsforvaltningen har udført en ny jordbrugsanalyse i 2009.](#) Jævnfør både Fyns Amts jordbrugsanalyse og Statsforvaltningens analyse af jordbrugserhvervene som beskrevet under baggrund er dyrkningsbetingelserne gode i hele kommunen. Svendborg Kommune har endvidere kortlagt alle eksisterende husdyrbrug på nedenstående kort og angivet aktuelle ansøgninger om udvidelser af husdyrproduktionen. Data er hentet i GeoEnviron, marts 2010.

Husdyrbrug i Svendborg Kommune og ansøgte udvidelser, marts 2010. Klik på kortet for at lave det større.

Det ses, at både små og store husdyrbrug fordeler sig over hele kommunen, og at udviklingen mod større brug også ses i hele kommunen. Hele landzonen i Svendborg Kommunen vurderes således af stor interesse for landbruget. Af Statens jordbrugsanalyse fremgår, at husdyrtrykket typisk ligger mellem 0,5 og 0,7 DE/ha (i baggrundsafsnittet rettes 0,8 til 0,7 DE/ha). I postdistrikt Oure og Gudbjerg er husdyrtrykket dog hhv. 0,96 og 1.11 DE/ha. I kommunen er der således i dag ingen større områder, hvor husdyrproduktionen er begrænset af manglende udbringningsarealer.

Landbruget spiller tæt sammen natur, miljø og landskab. Derfor vurderer Svendborg Kommunen, at Statens vand- og Natura 2000-planer vil få betydning for, hvor investeringssikkerheden for landbruget vil være størst. Svendborg Kommune ønsker derfor, at afvente Statens vand- og Natura 2000-planer for at kunne integrere hensynet mellem jordbrug og miljø bedst muligt i landbrugsplanlægningen og derved også bidrage til at give størst mulig investeringssikkerhed for landbruget. Staten forventer at fremlægge forslag til vand- og Natura 2000-planer i offentlig høring medio 2010.

Byrådet finder, at det er hensigtsmæssig med en god geografisk sammenhæng mellem de enkelte landbrugs driftsbygninger og dyrkningsjord både af hensyn til landbrugsdriften og af hensyn til landbrugets påvirkning af omgivelserne f.eks. trafikalt.

Landbrugets store nye bygninger kan påvirke landskabet væsentligt. Byrådet har afsat midler til en omfattende landskabsanalyse i 2010, hvor også landbrugets muligheder for at opføre store nye bygninger og anlæg kortlægges. Landskabsanalysen vil således give grundlag for at udpege lokaliseringsområder til landbrugets store nye bygninger og evt. også biogasanlæg.

På baggrund af Statens jordbrugsanalyse, Statens vand- og Natura 2000-planer samt kommunens landskabsanalyse forventer Svendborg Kommune i 2011 at foretage en udpegning af særligt værdifulde landbrugsområder, som der lægges op til i Planloven.

Vand- og Natura 2000-planer

I 2009 udarbejder Staten [vand-](#) og [Natura 2000](#)-planer med målsætninger for alle vandområder og Natura 2000-områderne samt retningslinjer for, hvordan målene skal opfyldes. I året efter vedtagelsen af de statslige vand- og Natura 2000-planer skal kommunerne udarbejde handleplaner for, hvordan målene konkret skal nås. Planerne vil kunne få betydning for rammerne for landbrugsproduktionen i visse områder. Indtil de statslige vandplaner er vedtaget, gælder regionplanens (landsplandirektiv) målsætning og retningslinjer for vandmiljøet.

Udpegning af arealer til placering af landbrugets driftsbygninger og -anlæg

Svendborg Kommune er opmærksom på, at en hensigtsmæssig placering og udformning af fremtidens landbrugsbyggeri har stor betydning for investeringssikkerhed og udviklingsmuligheder for de enkelte landbrug. Og at det i nogle tilfælde medfører et ønske om at kunne flytte produktionen til en ny placering uden tilknytning til de eksisterende bygninger.

Placeringen har også betydning for omgivelserne og de mennesker, som bor og færdes i det åbne land.

Planloven giver kommunerne mulighed for at udpege arealer til placering af landbrugets driftsbygninger og -anlæg inden for udpegede særligt værdifulde landbrugsområder ([Planloven § 11b, stk. 2](#)).

Svendborg Kommune vil samtidig med udpegningen af særligt værdifulde landbrugsområder udpege arealer til placering af landbrugets nye store driftsbygninger. Samtidig kan der fastsættes retningslinjer for, hvordan udflytning af driftsbygninger kan ske, så der tages hensyn til såvel udviklingsmuligheder for det eksisterende jordbrugserhverv som naboer, vejbetjening og beskyttelsesinteresser.

Biogasanlæg

Svendborg Kommune vil ligeledes inddrage lokalisering af biogasanlæg i den kommende landbrugsplanlægning.

Ny landskabsanalyse

Kommunen vil forinden iværksætte en landskabsanalyse, der yderligere kan kvalificere udpegningen af arealer til placering af både landbrugets driftsbygninger og biogasanlæg. [Analysen er nærmere beskrevet i afsnittet om landskaber.](#)

Retningslinjer

Lovgrundlag

Retningslinjer for varetagelsen af jordbrugsmæssige interesser er fastsat i medfør af [Planlovens § 11 a. stk. 1 nr. 10.](#)

Inddragelse af jordbrugsarealer til andet formål

- Ved inddragelse af jordbrugsarealer til andet formål skal der lægges vægt på, at forbruget af landbrugsjord ikke bliver større end nødvendigt. Og der skal undersøges eventuelle alternative placeringsmuligheder med henblik på at opnå den for jordbruget mindst belastende løsning, hvis dette kan gøres uden at tilsidesætte andre tungtvejende samfundsmæssige hensyn.
- Ved inddragelse af jordbrugsarealer til andet formål skal der i videst muligt omfang tages hensyn til:
 - ◆ velarrunderede ejendomme af en størrelse, der også fremover vil være levedygtige ejendomme med værdifulde bygninger og gode tilkørselsveje,
 - ◆ behov for arealer til udbringning af husdyrgødning,
 - ◆ ejendomme, hvor der er foretaget betydelige investeringer,
 - ◆ ejendomme med langsomt voksende vækster (frugt- og bærplantager, skove m.v.), og
 - ◆ økologisk drevne ejendomme.
- Hensynet til vandmiljøet, styrkelse af naturgrundlaget, naturgenopretning, rekreative forhold, byvækst, turistanlæg og andre samfundsmæssigt vigtige formål kan imidlertid indebære, at ovennævnte hensyn må nedprioriteres.

Forebyggelse af miljøkonflikter mellem husdyrbrug og miljøfølsom arealanvendelse

- For at forebygge miljøkonflikter som følge af lugt fra staldanlæg skal arealanvendelse til miljøfølsomme formål normalt respektere en afstand af mindst 300 m til landbrugets driftsbygninger. For større husdyrbrug foretages en konkret vurdering af den nødvendige afstand. For værdifulde husdyrbrug skal der indregnes udviklingsmuligheder.

Hensyn til vandmiljø i relation til husdyrbrug

Retningslinjen refererer til regionplanens målsætning for vandområdernes kvalitet (recipientkvalitetsmål).

- Det skal ved behandling af ansøgninger i henhold til plan- og miljøbeskyttelseslovgivningen om nye eller udvidelser af eksisterende husdyrbrug sikres, at de i regionplanens recipientkvalitetsplan/statens vandplaner angivne målsætninger kan overholdes. Dette betyder, at der i behandlingen indgår en vurdering af bl.a. recipientens nuværende tilstand i forhold til målsætningen, husdyrtætheden i pågældende vandløbsopland, den nuværende og fremtidige næringsstofbelastning af recipienten og recipientens sårbarhed over for yderligere næringsstofbelastning. Endvidere skal i vurderingen i relevant omfang inddrages omfanget af samfundets investeringer mht. beskyttelse af vandområderne i øvrigt, herunder investeringer i spildevandsrensning, vådområder, naturgenopretning m.v.

Se også retningslinjer med betydning for jordbruget i [afsnit om beskyttede naturtyper og diger](#), [afsnit om international naturbeskyttelse](#), [afsnit om naturnetværk](#), [afsnit om naturkvalitetsplan](#), [afsnit om naturforvaltning](#), [afsnit om lavbundsarealer og vådområder](#), [afsnit om landskab](#), [afsnit om geologi](#), [afsnit om kystnærhedszonen](#) og [afsnit om kulturarv og bevaring](#).